

TEMYİZ İSTEMİNDE BULUNANLAR : 1- (**DAVALI**) : Rekabet Kurumu

UETS Kodu: 35495-15945-49388 (E-Tebliğat)

VEKİLİ: Av. Hüseyin Coşgun

2- (**DAVALI YANINDA MÜDAHİL**) : Mey İçki Sanayi ve Ticaret A.Ş.

VEKİLLERİ: Av. Gönenç Gürkaynak, Av. K. Korhan Yıldırım, Av. Tolga Uluay, Av. Ali Kağan Uçar, Av. Hilal Güldeste, Av. Sıla Coşkunoğlu, Av. Ceren Durak Yıldız Mah. Çitlenbik Sok. No:12-Beşiktaş/İSTANBUL

KARŞI TARAF (DAVACI) : Efe Alkollü İçecekler Ticaret A.Ş.

VEKİLLERİ : Av. Serkan Mutluel, Av. Sevgi Sunal

UETS Kodu: 16500-05771-53817 (E-Tebliğat)

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onüçüncü Dairesinin 27/11/2018 tarih ve E:2012/429, K:2018/3352 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: 17/11/2011 tarih ve 11-57/1476-532 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesinin 27/11/2018 tarih ve E:2012/429, K:2018/3352 sayılı kararıyla;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1., 3., 4. ve 6. maddeleri ile 16. maddesinin üçüncü fıkrası, 27. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, 40., 41., 43., 44., 45., 46. ve 47. maddelerindeki düzenlemelere yer verilerek;

Aktarılan mevzuat hükümleri gereği, yeterli bilgi ve belge varsa doğrudan soruşturma açılmasına karar verilebileceği, doğrudan soruşturma açılmasına yetecek bilgi ve belge bulunmadığı hâllerde ise, daha fazla bilgi veya belge elde edebilmek için önaraştırma yapılabileceği ve önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün elde ettiği bilgi ve deliller ile önaraştırma raporunun Kurulca değerlendirilerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verilebileceği, bu iki karar türünden birini verme hususunda Kurulun takdir yetkisinin bulunduğu ve bu yetkinin 4054 sayılı Kanun'un 1. maddesinde belirtilen amaçları gerçekleştirme hedefi doğrultusunda kullanılması gerektiği;

Bu bağlamda, önaraştırma sonucunda rekabet kurallarını ihlâl eden eylem, karar ve anlaşmaların söz konusu olmadığına hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkması hâlinde Kurulca soruşturma açılmamasına karar verileceği, ancak, önaraştırma sonucu elde edilen bilgi ve delillerin bu sonuca ulaşmaya elverişli olmaması veya yetersizliği hâlinde ise soruşturma açılmasına karar verilmesi gerektiği;

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2019/1262

Karar No : 2020/139

Başka bir anlatımla, ihbar ve şikâyet başvurularında ileri sürülen iddia ve deliller ile resen araştırma sonucunda elde edilen bilgi ve bulguların noksan olduğu ve dolayısıyla önaraştırmaya konu edilen olayın soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yönünde kesin bir kanaate ulaşmaya yetecek ölçüde aydınlatılmadığı hâllerde, Kurulca soruşturma açılmasına karar verilerek, 4054 sayılı Kanun'un 43. ve devamı maddelerinde düzenlenen idarî usulün uygulanması sonucunda yapılacak değerlendirmenin 48. maddede öngörülen nihaî kararlarla sonuçlandırılması gerektiği;

Aksi takdirde, rekabet kurallarının ihlâl edildiğine ilişkin iddialar açıklığa kavuşmadan soruşturma açılmaması yönünde alınan kararın, rekabetin korunması amacına hizmet etmeyeceği;

Davacı şirketin, aynı sektörde hâkim durumda bulunan Mey İçki Sanayi ve Ticaret A.Ş. (davalı idare yanında müdahil) hakkında piyasadaki faaliyetleri ile rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı, hâkim durumunu kötüye kullandığı, rakip ürün satılmaması için baskı yaptığı, açık noktalarla yaptığı sözleşmelerin münhasırlık içerdiği, bu durumun 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesine aykırılık teşkil ettiği, bu nedenle gereğinin yapılması ve aynı Kanun'un 9. maddesi uyarınca tedbir kararı verilmesi istemiyle davalı idareye yaptığı başvuru üzerine düzenlenen 10/11/2011 tarihli ön araştırma raporu sonucunda tesis edilen dava konusu Kurul kararında; şikâyet edilen müdahil şirketin genel merkezinde yapılan yerinde incelemede, yöneticilerinin pazara giriş engeli oluşturmak, rakipleri pazar dışına çıkarmak gibi niyetlerini ortaya koyacak bir belge elde edilemediği, şikâyetçilerden biri tarafından anılan şirketin uygulamaları nedeniyle rakiplerin giremediği noktalara ilişkin bilgi sağlandığı, noter tespit tutanaklarının sunulduğu, ancak bu tutanakların 1512 sayılı Noterlik Kanunu'na aykırı şekilde düzenlendiği, hukuka uygun delil niteliği taşımadığı, ayrıca müdahil şirketin rakip ve beyanlarda adı geçen kişilerin kimliklerine ait herhangi bir bilgiye yer verilmediği ve ilgili teşebbüs yetkililerinin müdahil şirketin bu yönde bir uygulamasının olmadığını beyan ettiği; konu ile ilgili bilirkişi raporlarından biri hariç tespiti istenen noktalarda rakip ürünlerin de satıldığı belirlendiği; ayrıca, ürünlerin müdahil şirketin uygulamaları nedeniyle adil teşhir edilmediğine ilişkin olarak görevli kurumun TAPDK olduğu tespitlerine yer verilerek, şikâyet konuları ile ilgili olarak iddiaları destekler tespitlere ulaşılmadığı, dolayısıyla müdahil şirketin rakip ürünlerin satışını engelleyecek davranışlarda bulunduğu, rakiplerinin faaliyetini zorlaştırdığı, hâkim durumunu kötüye kullandığı ve açık noktalarla yaptığı sözleşmelerin münhasırlık içerdiği iddiasını da destekler mahiyette herhangi bir bulguya rastlanmadığından bahisle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verildiği; aynı konularda yapılan şikâyetlerin devam etmesi nedeniyle iptali istenen dava konusu Kurul kararının tesis edildiği tarihten sonra davalı idareye yapılan şikâyet başvuruları neticesinde, müdahil şirketin rakı pazarında nihaî satış noktalarında münhasırlığı amaçlayan veya münhasırlığa yol açan uygulamaları ve rakiplerini dışlayıcı, pazarın kapanmasına yönelik uygulamaları

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2019/1262

Karar No : 2020/139

vasıtasıyla, 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlâl edip etmediğinin tespiti amacıyla soruşturma açıldığı, soruşturma kapsamında 2008 - 2012 döneminin incelendiği, ilgili ürün pazarının "rakı pazarı" olarak belirlendiği, söz konusu pazar açısından yapılan değerlendirmeler neticesinde, Mey İçki'nin pazarda hâkim durumda bulunduğu tespitinin yapıldığı ve bu tespit, en yakın rakip teşebbüsten yaklaşık 13 katı pazar payına sahip olmasıyla desteklendiği, elde edilen deliller ve yapılan analizler sonucunda müdahil şirketin rakiplerinin pazardaki faaliyetlerini zorlaştırma amacı ve etkisi taşıyan uygulamalar ile hâkim durumunu kötüye kullanmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlâl ettiği gerekçesiyle, anılan Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi hükümleri uyarınca 2013 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen gelirlerinin taktiren % 1,5'i oranında olmak üzere Mey İçki Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 41.512.531,90-TL idarî para cezası verildiği, söz konusu Kurul kararının iptali istemiyle açılan davada ise, Dairelerin 25/10/2016 tarih ve E:2014/5291, K:2016/3412 sayılı kararıyla davanın reddedildiği,

Dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, 10/10/2011 tarihinde müdahil şirketin genel merkezinde yapılan yerinde incelemede, pazarlama direktörünün ajandasında yer alan "RK nedeniyle mail temizleme yapılmalı" notuna rastlandığı, gizlilik talebi bulunan şikâyetçilerden birisi tarafından noter tespit tutanaklarının sunulduğu, ayrıca konuya ilişkin farklı bilirkişi raporlarının sunulduğu, rakı pazarının mevcut yapısı itibarıyla reklam ve tanıtım faaliyetlerinin yasal düzenlemeler ile sınırlandırıldığı, bu nedenle tüketiciye ulaşma anlamında satış noktalarındaki görünürlüğün büyük önem taşıdığı, ilgili pazarda hâkim durumda bulunan teşebbüsün satış noktalarındaki raf düzenlemelerini kendi lehine olacak şekilde yapmasının pazardaki rekabeti sınırlayıcı etkilerinin olabileceği hususları birlikte değerlendirildiğinde, şikâyet başvurularında ileri sürülen ve yukarıda sayılan bulgular ile desteklenen iddialar hakkında salt anılan iddiaları destekler nitelikte bir bulguya rastlanılmadığından bahisle soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmesinin eksik incelemeye dayandığı;

Dava konusu Kurul kararının tesis edildiği tarihten sonra davalı idareye yapılan benzer nitelikteki şikâyet başvuruları ciddiye alınarak soruşturma açıldığı, soruşturma kapsamında dava konusu Kurul kararıyla incelenen dönemi de kapsayacak şekilde 2008-2012 döneminin incelendiği, yapılan inceleme neticesinde de müdahil şirketin rakiplerinin pazardaki faaliyetlerini zorlaştırma amacı ve etkisi taşıyan uygulamalar ile hâkim durumunu kötüye kullanmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlâl ettiği kanaatine varılarak anılan şirket hakkında idarî para cezası uygulanmasına karar verildiği;

Bu durumda, rekabet hukukunun amaç ve ilkeleri ile 4054 sayılı Kanun'da öngörülen usul açısından, Kanun'un ihlâl edildiği iddiasına dayanan bir şikâyet hakkında

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2019/1262

Karar No : 2020/139

soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için yapılan önaraştırma sonucunda, eylemin veya anlaşmanın 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlâl olup olmadığını tespit edilmesi suretiyle soruşturma açılıp açılmayacağına karar verilmesi gerektiği, somut olayda, mevcut deliller ve bulgular doğrultusunda araştırmının genişletilmesi suretiyle elde edilecek bilgi, belge ve deliller ışığında başvuru konusu iddiaların her türlü şüpheden uzak bir şekilde açıklığa kavuşturulması için soruşturma açılması gerekirken, yeterli inceleme yapılmaksızın, şikâyetin önaraştırma aşamasında reddine ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmadığı;

Öte yandan, daha sonraki bir tarihte benzer nitelikteki şikâyetlere ilişkin olarak Kurul tarafından soruşturma açılmış olmasının ve yapılan inceleme neticesinde ihlâl tespitinde bulunularak idarî yaptırım uygulanmasının, soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolundaki dava konusu Kurul kararını hukuka uygun hâle getirmeyeceğinin açık olduğu gerekçesiyle,

17/11/2011 tarih ve 11-57/1476-532 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptaline karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI :

Davalı idare tarafından; daha sonraki tarihli bir soruşturmaya ait deliller nedeniyle dava konusu soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına ilişkin Kurul kararının eksik incelemeye dayalı olduğu sonucuna varılamayacağı, daha geniş bir zaman aralığını kapsayan ve yaptırım uygulanan sonraki tarihli soruşturma nedeniyle davanın konusuz kaldığı, incelenerek yaptırım uygulanmış bir durum için ikinci kez inceleme yapılarak yaptırım uygulanmasının "ne bis in idem" kuralının ihlali olacağı, ikinci kez soruşturma açılmasının kamu kaynaklarının boşa harcanmasına neden olacağı, hukuka aykırı olarak elde edilen deliller hakkında Daire kararında değerlendirme yapılmadığı ileri sürülmektedir.

Davalı idare yanında müdahil tarafından; bir soruşturma ile incelenmiş dönem hakkında yeniden soruşturma açılmayacağı, yeniden soruşturma açılmasının aynı zamanda usul hükümlerine de aykırılık teşkil edeceği, noter tespit tutanaklarının hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, Danıştay Onüçüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ NİHAL ÖZMEN AKÇAM'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz istemlerinin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2019/1262

Karar No : 2020/139

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 17. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca davalı idare yanında müdahilin duruşma istemi yerinde görülmemekle ve dosya tekemmül ettiğinden davalı idarenin yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin gereği görüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

"a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçelerinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalı idare ve davalı yanında müdahilin temyiz isteminin reddine,

2. Dava konusu işlemin yukarıda özetlenen gerekçeyle iptaline ilişkin Danıştay Onüçüncü Dairesinin temyize konu 27/11/2018 tarih ve E:2012/429, K:2018/3352 sayılı kararının **ONANMASINA**,

3. Kullanılmayan 73,10 TL yürütmeyi durdurma harcının istemi hâlinde davalı idareye iadesine,

4. Kesin olarak, 29/01/2020 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Hasan
GÜZELER

Üye
Gürsel
MEKİK

Üye
Ziya
ÖZCAN

Üye
Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

Üye
Turgay Tuncay
VARLI

Üye
Oğuz
YAĞLICI

Üye
Yunus
AYKIN

Üye
Hasan
ÖNAL

Üye
Bilge
APAYDIN

Üye
Selbi
KOCA